

[Albrechtsen]

farlig koldkrigsperiode. Eksemplerne på denne aggressive linje fra USAs side er jo mange og velkendte: kravet om at gennemføre SDI-programmet, som i høj grad hænger sammen med debattens tema i dag, angrebet på Libyen, beslutningen for nylig om at forlænge handelsboycotten mod Nicaragua og altså ikke mindst det, der er emnet for dagens debat, nemlig de fortsatte atombombsprængninger.

Derfor er det selvfølgelig helt afgørende, at der bliver sagt klart nej både til den linje, USA har fremlagt i de enkelte spørgsmål, og også til den aggressionslinje, som helhed den konfrontationslinje, som USA har lagt frem i forholdet til faktisk stort set resten af verden. Denne linje er jo vendt imod det store flertal af verdens befolkning, og det store flertal af verdens lande er modstandere af denne linje, hvis formål er at opretholde en magtposition for USA og Vestmagterne, som er helt ude af proportion med det befolkningstal, som først og fremmest USA og Storbritannien råder over.

USA ønsker fortsat at kunne diktere den øvrige verden sine betingelser, og en sådan kurs, som ikke har baggrund i nogen rimelig fordeling af magten eller ressourcerne i denne verden, kan ikke i længden opretholdes, uden at det ødelægger mulighederne for forhandling med de øvrige grupper af lande i denne verden, Østlandene og de alliancefri lande.

Derfor er det også helt afgørende, at så mange vesteuropæiske lande som overhovedet muligt tager afstand fra konfrontationskursen, og derfor er det også så vigtigt, at der kommer et konkret resultat ud af debatten i dag.

Den såkaldte Glenco-atomprøvesprængning i Nevadaørkenen den 22. marts i år fandt sted i en situation, hvor der netop var de allerbedste muligheder for at opnå konkrete resultater på et vigtigt nedrustningsområde. Sovjet havde jo i lang tid overholdt sit ensidige prøvestop, og det manglede bestemt ikke på internationale opfordringer til USA om at bruge netop denne situation til at forhandle i stedet for at ødelægge den ved at sprænge nye atombomber.

F.eks. gav de internationale bestræbelser sig den 10. marts udslag i, at Argentina, Mexico, Indien, Grækenland, Sverige og Tanzania – altså lande, der repræsenterer

milliontallige befolkninger – rettede en opfordring til USA og Sovjet om ikke at gennemføre flere prøvesprængninger før det kommende topmøde. Der er således ingen tvivl om, at USA og dets eventuelt meget fåtallige støtter blandt vestlige konservative regeringer står helt isoleret i verden i denne sag, og med god grund, for den lader sig jo simpelt hen ikke forsvare.

Det har ikke alene stor selvstændig betydning, at disse atomprøvesprængninger standses. F.eks. vil et totalt prøvestop betyde, at det bliver lettere at hindre spredning af atomvåben, det bliver lettere at hindre, at nye stater udvikler atomvåben, og det vil lægge en væsentlig dæmper på våbenkapløbet, fordi det uden atomprøvesprængninger bliver vanskeligere at sætte sin lid til nye våbensystemer. Men derudover vil det jo netop nu, hvor der er en sådan mangel på konkrete nedrustningsresultater, være helt afgørende, hvis stormagterne kunne vise, at det faktisk kan lade sig gøre at opnå bare ét konkret resultat.

Netop i en sådan situation kommer Sovjet så med et ensidigt prøvestopudspil, der åbenlyst giver muligheder for et konkret resultat.

Man må endda sige, at et atomprøvestop, eftersom USA er foran med udviklingen af de fleste typer atomvåben, endog kunne betyde, at det ville blive vanskeligere for Sovjet i fremtiden at hale ind på dette forspring. Man kan faktisk våbenteknisk argumentere for, at det er en fordel for USA at få fastlåst sit forspring ved at få gennemført et atomprøvestop. Det er faktisk det, Sovjetunionen lægger op til.

Nu er det jo en meget teoretisk vurdering ud fra et helt andet synspunkt, som hr. Niels Helveg Petersen har været inde på, nemlig det synspunkt, at når både USA og Sovjet i forvejen hver for sig råder over kernevåben nok til at ødelægge modparten og os alle sammen flere gange, så har dette forspring i realiteternes verden ikke så stor betydning. Men i hvert fald kan USA under ingen omstændigheder påvise eller sandsynliggøre, at atomprøvesprængninger skulle være i USAs sikkerhedsinteresse, som præsident Reagan skrev i det brev, der tidligere har været nævnt i debatten, og altså, at et prøvesprængningsstop ikke er i USAs eller i dets allieredes interesse, og at det ville undergrave præsidentens bestræbelser for våbenkontrol.